

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Aequalitas

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Idem. Orator enigmate luscit matrem Pletorij, qui Frontelum accusabat, dicens, eam, dum viueret, ludum, mortuam magistros habuisse, notans, quod, dum viueret, infames ad eam facinorae commere solebant: post mortem verò bona eius venibant. Sermo videtur & absurdus & praeposterus. Nam qui ludos habent, ipsi magistri sunt, & discipulos habent. Magistri autem dicuntur non solum, qui docent, verum etiam qui regunt. Eras. lib. 4. apoph.

Platarchus. Si quis huiusmodi enigma componat; Quid sit quod oderit simul & amet, fugiat & persequatur, minetur & supplicet, irascatur & misereatur, desinere velit ac nolit, eadem re maxime tum gaudeat, tum tristetur? Hic sane scirpus ægrè solui & conciliari posset. Porro Sphingis enigma per multa quoque conficta habet. Non enim reuera tripes est fenex, si baculo innitatur: neque infans est quadrupes, quia gressus molles & infirmos manibus fulcit. Amantium autem affectus veri sunt: amant, oderunt, eundem absentem desiderant, presentem metuunt, adulantur, conuitia dicunt, &c. Sobrius serm. 5.

EXEMPLA PROFANA.

Enigmata mittebant olim Reges finitimi alterutris, & sophisticae quaestiones, quas si nesciret alter dissoluere, pecunia aut aliqua parte regni multabatur, & qui vincebat, sapientior habebatur. Idem Graeci, sublati mensis sibi ipsi gryphos, nodos, & serpos, vt dicebant, cum pœna & premio proponebant. M. Anton. Natura de pulchro. lib. 1.

Vide Argutia, & arguto dicta, Sophistica.

Aequalitas.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ÆQUALITAS, Hebr. *Ioscher*, à verbo *Iaschar*, rectus fuit, directus est, rectus & planus fuit. Et *Mischer* ab eodem verbo, quod cognitionem habet cum *aschar*, beatus fuit, & *Casschar*, congruit. Græcè *ισότης*, & *ισοότης*, dicitur. Et est proportio habentium vnā quantitatem. Secundum B. Thom. sent. dist. 19. quæst. 1.

Μοίρα τῶν ἀρίστων ἰσότης ἐστὶν ἐν πάντων ἰσότης.
Partem omnibus tribue, equalitas sanè in omnibus optima.
Æqualis, Græcè *ισότης*, & *ισοότης*, dicitur. Est medium inter defectum & excessum. Secundum Aristotelem libro secundo Ethicorum.

Æquale est, quod habet quantitates mensuratas æquales. Alb. Mag. lib. 3. phys. tract. 7. c. 5.
Æquale, in iustis, & in amicitia, non similiter se habet. Nam in iustis primò est, quod est ex dignitate: secundo, quod in quantitate est: at in amicitia contra. Arist. lib. 8. Eth. Nicom. c. 7.
Æqualitate existente, stat iustitiæ opus. D. Thom. Ethicorum 8. libro 7.

Æquales omnes sunt numero in potestate populari, qui publicæ administrationis participes sunt. Euseb. 5. Ethicorum, capite sexto.

Æqualitas in ciuitate erit, si diuitibus addantur pauperes, & pauperibus diuites, vt si alij decem, alij viginti, videntur autem diuitum sex, pauperum verò quinque, accedant pauperibus quatuor diuitum, & diuitibus quinque pauperum. Aristoteles Politic. 6. capite 3.

¶ DIVISIO.

Quantitatis, quæ requiritur in iustitia commutativa, & quæ tantum accipiat, quantum debeat, & conuerso.
Aequalitas duplex scilicet: Proportio, quæ requiritur in iustitia distributiva, & in merito respectu prami, ex B. Thom. 4. sent. dist. 45. q. 1. art. 1.

Æqualitas est duplex: vna secundum contingentiam: & sic locus & locatum sunt æqualia: alia, quæ communi mensura mensuratur. Alb. Mag. 4. phys. tract. 1. cap. 13.

Æqualitas duplex, rei secundum qualitatem & virtutis similitudinem in intentione: & æqualitas proportionis ad quoddam alterum, rei æqualitas in nullo potest esse commixta: proportionis æqualitas mixtionem ingreditur. Alb. Mag. 1. de generat. & cor. tract. c. 6.

¶ ADOPHTHEGMATA.

Themistocles. Is facilitate morum multos ciuium sibi conciliat, atque hinc popularem potentiam est adeptus. Itaque cuidam ipsum admonenti: Bene principatum geres Athenis, si cunctis æqualis & communis esse voles: respondit: Nunquam ei sellæ infederum, vnde nihilo plus à me ferrent amici, quam alieni. Platarchus.
Diogenes. Pecunijs si quando egeret, eas ab amicis accipiebat.

At cum à quibusdam ob id suggillaretur, quod dignitatem mendicorum more pereret: Imò, ipeo repeto. Repeitum autem mutuum, aut depolitem egentem amico dans, non donat, sed reddico debet: quoniam amicorum omnia debet. Laert. lib. 6.

Epicurus, is mirum in modum Pythagoræ institutum imitabat: qui cum doceret, amicorum omnia esse communia, imitabat vt discipuli, quod quisque habebat, deponeret in communem, dicens id esse dissidentium veritus, quam amicorum. Nam si verus est amicus, nihilominus habeo pro meis, quæ ille possidet, quam si deponisset. Qui diffidit autem, aut non est verus amicus, aut dubitat de animo alterius. Eras. lib. 8. apoph.

Plato, felicem & beatam esse eam ciuitatem, inquit, in qua voces, Meum & Non meum, proferri non audiantur. eo quod in ciuitatibus, quoad fieri potest, rebus, quæ quidem huiusmodi rationis sunt, vt ciues debeant. Sed multo magis huiusmodi in ciuitate conubio excimenda est. Plut. in nupt. præceptis. & Srebanus in me 72.

Idem, serui & domini, inquit, amici nunquam erunt. Neque nec improbi, etiam si æqualibus afficiantur honoribus. Improbis etiam æqualia inæqualia fiunt, nisi mensuram accipiant. Improbis propter hæc vtraque feditioibus replentur Respublicæ. Verum nimis pifcus ille sermo. Ab æqualitate amicitiam procreat. Alii de legib. Srob. serm. 4.

Leon. Eurycratidis filius interrogatus, in qua tandem vita quis possit tuto vitam agere: In ea, inquit, quam qui in ciuitate que plus possident, neque minus: & vbi iustitia viget, imitari debet. Grauitè admonuit, æqualitatem esse pacis & tranquillitatis altricem, inæqualitatem feditioibus esse seminariam, & locum esse iustitiæ, vbi vt quisque potentior est, ita licentius se mit imbecilliorum. Plut. in Laconicis. apoph.

Lycurgus interrogatus, quomodo liceret hostium in terra fugere. Si, inquit, nec alius alio plus requirat. Quo dicto docuitiores esse eos ab hostium incursu, inter quos est æqualitas, & concordia. Plut. in loco apoph.

Idem, quoniam intelligebat æqualitatem & ad frugalitatem ad concordiam in primis conducere, fecerat nouam agrorum distributionem, & in singulos ciues æquam portionem distribuere. Itaque, cum dein ex peregrinatione rediens iter faceret, peregre recens demersum, conspicere vtque manipulorum aceruos inpositos & æquales, delectatus eo spectaculo, cum riuus dixisset: Tibi vt toto Lacedæmon videtur multorum esse fratrum, quæ per inter se diuiserint hereditatem. Bono principi nihil melius est ciuium concordia, vt sum tyranno nihil formidabilius. Plut. in Lycurgo.

Idem, quum statuisset inuadere delicias, luxum ducere, & in quoque tollere diuitiarum admirationem, instituit Syssitia, hæc conuiuia publica. Percorantur verò curæ constituit, sic vt quilibet conuiuijs pauci cum armis discubuerent: Vt inquit, capere sint ad parendum imperantis: & si quid tumultus incederet, paucos sit dilectum, sitque inter omnes potus ac cibi æquitas. Denique non solum in esculentis & poculentis, verum, ac in rebus quidem aut vasis, auralia re quacunque plus haberet diuitem pauper. Plut. in Lacon.

Curius, deuictis Sabinis, cum ex Senatus consilio ei amplius agri modus quem consummatum milites accipere solent, recusat, gregalium portione contentus fuit, dicens: esse malum ciuicem non esse satis, id quod cæteris esset satis. Plinius in iustis, capite 3. Viri illust.

¶ ADAGIA.

Æqua concertatio.
Cum significabimus duos ex aquo paratos ad disceptandum, xandumque, licebit accommodare carmen illud ex Iliad. 3.
Τὰ πῦρ δὲ καὶ χεῖρας ἐκ καὶ ἴσῃα ἐξείρηται.
ἄριστον δὲ δὲ δὲ ἴσῃα καὶ ἴσῃα καὶ ἴσῃα.
Id est.

Illi inter sese tamen pugnarè parantes,
Obtendunt pariterq; manus, præcutuntq; pila.
Par pari. Iov. 10.
Dicimus vbi quid ex æquo moderatum significamus.
Pari iugo.
Pro eo, quod est, pari studio pariq; conatu.
Pertinax contentio.

Quoties ostendimus obstinatum, ac multibrem æqualitatem ipsos contentiones, quum neuter ex altero Sult inferiori Sultu uenter istud, quod Iliad. 4. Iuno dicit ad Iouem.
Καὶ τῶν ἴσῃα ὅτις ἐπιπέσει ἴσῃα ἴσῃα ἴσῃα, ὅτις ἐστὶν.
Id est.

Ipsa etiam Dea sum, genus inde mihi, unde tibi erit.
Amicitia æqualitas, &c.
Amicus alter ipse. Neque enim quicquam non commune, & inuicem æqualitas: neque dissentio, vbi idem animus: ut in uortium. Vbi cogmentatio duorum in eipsum.
Æqualitas non parit bellum.

Aequitas enim continetur concordia: inaequalitas autem dis-

HIEROGLYPHICA.

Per herodem in primis Aegyptij, quae filijs suis cibum submi-

Falsae Aequitas, Ius, Justitia, Lex.

Aequanimitas.

DIFFERENTIA.

Aequanimitas in spectando. Bonitas in probandis his,

SENTENTIAE PATRVM

corde de praecipis Dei & constitutionibus mundi non

POETICAE SENTENTIAE.

Solon. in Eleg.

Amicus in re mala dimidium est mali:

Idem in Rudente.

Animus aequus optimum est arumne condimentum.

Antholog. Sacra Iac. Bil.

Dum mutabilium decurrant tempora rerum,

SIMILITUDO.

quo absumat absynthij passillum, & mittat in amphoram

ADAGIA.

in malo animo si bono vitare, diuivat. Plaut.

Aequus, & aequitas.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Aequus, Græc. ἴσους, ἴσος ἴσος dicitur, & est æquum, quod

Hebr. ἰשור, id est, rectus, à verbo ἰשור, vt &

Aequus vir est, qui non exactè amplectitur ius in peiorem par-

Aequus ab aqua deducitur, quia summa est aquae aequalitas, dum

Aequitas, Græc. ἰσότης, ἴσος, aequus dicitur. Et est iustitia

Aequitas est pars iustitiae, & continetur sub ἰσότητι. Secundum

Aequus & bonus vir est, qui non est exactus iuris executor in pe-

Aequitas est quod naturalis ratio persuasit. Boetius in Topic. lec. 3.

Aequitas est directio iusti legalis. D. Thom. Ethic. 5. lib. 16.

Aequus est qui descripta legibus iusta dimittit & moderatur:

Aequitas est iustorum conducentiumque remissio, moderatio

DIVISIO.

Legum congrua ad opus applicatio, vt scilicet.

AEQUITAS secundum Cyprianum, quae

Græc. ἰσότης dicitur, seruatur in

Reverentia, vt iusta & aequa sint pondera.

Bonorum proportionata participatio, vt in omni collegio aequitas seruatur in laboribus, &

Aequum duplex, vnum numero, alterum dignitate: numero

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Aequum & iustum est extra leges scriptas, & accidit partim in-

Aequum est rebus humanis ignoscere, nec legem, sed legisato-

Aequitas pacis tempore in iudicijs dominetur oportet, sum-

Aequitate, quam sanguine: causa, quam armis retinere parta

Abiit iniuria & labor, quibus nulla fructus pars est. Sallustius.

Est ita comparatum, vt etiam malorum societas, nisi aequitas at-

EXEMPLA SACRA.

Exempla aequitatis & iustitiae: Abraham, Genes. 13. vers. 8. Iac-